

Les 44 Garrofes

Berga

Ubicació

Comarca: Berguedà

Coordenades:

Latitud: 42.10386

Longitud: 1.84594

UTM Est (X): 404578

UTM Nord (Y): 4661952

Classificació

Número de fitxa 08022 - 55

Àmbit: Patrimoni immaterial

Tipologia Música i dansa

Estil / època: Contemporani

Segle XX

Any 1900

Autoria de l'element: Diversos

Estat de conservació Bo

Protecció Inexistent

Accés Sense accés

Ús actual: Lúdic

Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Els Pastorets](#)

Autoria de la fitxa Albert Rumbo Soler i Isaac Soca Torres.

Data de registre de la fitxa: dj., 19/07/2001 - 02:00

Descripció

Les Garrofes són 44 estrofes de quatre versos, generalment heptasíl·labs, que procuren, amb ironia punyent, fer un repàs del què ha estat l'activitat política, cultural i social arreu del país i, molt especialment, a la

ciutat de Berga, al llarg de l'any que s'acaba. Es reciten durant les representacions dels Pastorets; just després de què en Garrofa torni de l'Infern. Hom les interpreta com a mentides però en realitat són veritats explicades d'una altra manera.

Observacions:

Tant el diccionari de Pompeu Fabra com el d'Alcover-Moll defineixen el mot garrofa com a mentida. Es tracta d'una figura reconeguda arreu. Hem cregut oportú, malgrat no tractar-se estrictament de música i dansa sinó de literatura, d'incloure aquesta fitxa en aquesta tipologia per tractar-se de la que presenta més tipologies.

Història

En l'obra original d'en Serafí Pitarra, "El bressol de Jesús", que són els Pastorets que es representen a Berga, quan en Garrofa torna de l'Infern, els pastors li demanen que els expliqui el què ha vist. Aleshores, en Garrofa comença a fer una crítica de la Barcelona de la seva època (1891), que enderrocava muralles i creixia desafortunadament vers l'Eixample. En començar-se a representar aquest text a Berga (1900), es va creure oportú substituir aquesta part del text, que res tenia a veure amb la ciutat de Berga, per una altra de semblant referida a l'actualitat de la capital del Berguedà. A partir d'aquell moment, any rera any, alguns berguedans es varen preocupar d'escriure Garrofes que repassessin irònicament l'actualitat del darrer any. Val a dir que Berga és l'únic municipi on es representen els Pastorets d'en Pitarra que això succeeix; mantenint-se fins i tot en temps de les dictadures dels generals Primo de Rivera i Franco; esquivant com podien la censura. A partir del 1973, l'Agrupació Teatral la Farsa, encarregada de posar en escena l'obra, convoca un concurs anual de Garrofes per tal de seleccionar les que seran llegides els dies de les representacions.

Bibliografia

ADD: "Els pastorets", L'Erol, 3, desembre 1982 (dossier monogràfic).

AADD: Guia del Berguedà, Berga, 1985, pàg. 173.

RUMBO i SOLER, Albert: Centenari dels Pastorets d'en Pitarra a Berga, (inèdit), Berga, 2000.

MONTANYÀ i BOIXADER, Josep: Centenari dels Pastorets de Pitarra a Berga, Berga, 2000.

GRIFELL, Quirze: "La Garrofa berguedana (o com fer la guitza a qui mana)", El Vilatà, 36, gener-febrer 1985, pàgs. 10 i segs.

AADD: "Garrofes polèmiques", El Vilatà, 86, març 1991, pàg. 45.

ANÒNIM: "Una nova collita de Garrofes", El Vilatà, 76, febrer 1990, pàg. 43.

FORNER i ESCOBET, Climent: "Nou anys de Garrofes", L'Erol, 7, desembre 1983, pàgs. 55-58.

